

נר ראשון בחנוכה

בבית משפחת ניסנוביץ השמחה גדולה. חג החנוכה מגיע, נרות ושמנים נקנו לרוב כי למשפחה ב"ה עשרה ילדים והם נוהגים שכל אחד מדליק את חנוכייתו מי בשמן ומי בנרות.

יהודית הבת הגדולה שקיבלה מצלמה חדשה במסיבת האירוסין, רצתה לתעד את האירוע שכל החנוכיות דולקות ולכן ביקשה מכולם להדליק את החנוכיות בחלון הגדול של הסלון והיא צילמה את החנוכיות ולאחר שהאחרון בילדים גמר להדליק פרצו כולם בשירה אדירה שנשמעה למרחוק וגם בזה היה פרסום הנס. מה נכון ומה טעות?

מ

מעוז צור – בית ראשון

עוז צור ישועתי- כינוי להקב"ה שהוא כמבצר חזק.
לך נאה לשבח- לך- הקב"ה שנותן לנו את הישועות, לך טוב להודות ולשבח.
תכון בית תפילתי- כאשר תכין את בית תפילתי הוא בית המקדש.
ושם תודה נזבח- שם נקריב לך קורבן תודה על כל הטובות שגמלת איתנו.
לעת תכין מטבח מצר המנבח- כאשר תכין מקום לטבוח את האויב הנובחים ורוצים להרגנו.
אז אגמור בשיר מזמור חנוכת המזבח- אז אחבר שיר הלל בחנוכת המזבח והמקדש.

[1] איזה כנוי יש בבית זה להקב"ה ?

[2] איך נקרא בית המקדש בבית זה ?

גבורת ה' בישראל:

?קרא בשמואל א' פרק י"ז. על מי מדובר בפרק

נר שני בחנוכה

עמי שלומד בתלמוד-תורה הגיע הביתה ומאוד רצה לחזור על למודו לאחר הדלקת הנרות והנה הפסקת חשמל. עמי מאד הצטער שלא יוכל ללמוד אך אחיו יוסף אמר לו "גש ותעמוד ליד החנוכיות יש שם הרבה אור", וכך התחיל דיון בין עמי ויוסף:

עמי - אי אפשר ללמוד ליד הנרות הרי אסור ליהנות מאורן!

יוסף - נכון לדברי חולין אך ללמוד תורה שזו מצוה מותר.

עמי - לא נכון, גם לדבר מצוה אסור ליהנות מאור הנר ואפילו ליהנות מאור הנר כדי ללכת לחדר ולהביא את הספר אסור.

יוסף - עמי אל תגזים, האם אני צריך לעצום את העיניים כדי לא ליהנות מהאור?

עמי - איני יודע מה לענות לך. לא למדתי מספיק, אתקשר לרב שלי ואשאל אותו מה ההלכה.

מה יפסוק הרב?

ר

מעוז צור – בית שני

עות שבעה נפשי – מהרעות והצרות אנו שבעים ומלאים.

ביגון כוחי כלה- כוחנו נגמר מהצער והאבל.

חיי מררו בקושי- את חיי מררו בעבודה קשה.

בשעבוד מלכות עגלה- ע"י השעבוד של מלכות מצרים הנקראת עגלה

ובידו הגדולה- הקב"ה בניסיון הגדולים.

הוציא את הסגולה- הוציא את עם הסגולה, עם ישראל.

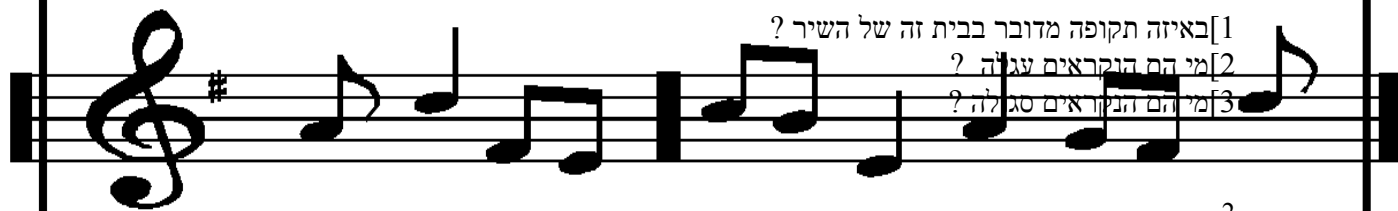
חיל פרעה וכל זרעו ירדו- וחיל פרעה וכל מצרים טבעו.

ירדו כאבן במצולה- בים סוף.

[1] באיזה תקופה מדובר בבית זה של השיר?

[2] מי הם הנקראים עגלה?

[3] מי הם הנקראים סגולה?

גבורת ה' בישראל:

קרא בשופטים פרק ו' פס' ל"ג –סוף פרק ז". על מי מדובר בפרק

T

מי הוא הנוגש?
 [2] לאחר כמה שנים הסתנמה הגלות?
 [3] על מה נאסרה חופה מדובר בבית זה?

4

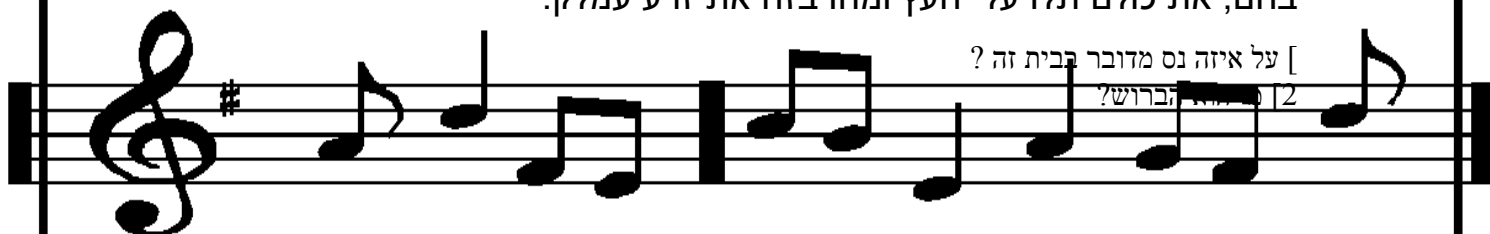
נר רביעי בחנוכה

משפחת ניסנוביץ גרה בירוחם ולשמחתם הרבה הדוד מתתיהו התחתן בנר הרביעי של חנוכה אך חתונתו הייתה בכרמיאל שבצפון. אם ידליקו נרות רק בצאת הכוכבים יגיעו מאוחר לחופה. אלעזר האח הגדול אמר "אפשר להדליק לפני הזמן, ממתי אפשר להדליק?" יהודה אמר "אי אפשר להקדים", נעמי אמרה "אפשר מפלג המנחה שזה בערך שעה ורבע לפני השקיעה." אמר "אפשר רק בשקיעה ולא לפני כן". מי צדק?

מעוז צור – בית רביעי

כ

רות קומת ברוש- לכרות את קומת הברוש זה הכינוי למרדכי היהודי שנקרא ראש לכל הבשמים.
בקש אגגי בן המדתא- בקש המן הרשע.
והייתה לו למוקש- רצונו זה היה לו למוקש לעצמו והוא נתלה בעצמו.
וגאוותו נשבתה- כל גאוותו וכוחו בעצמו כמו הלכו בשבי ונעלמו.
ראש ימיני נשאת- את ראשו של מרדכי הימיני משבט בנימין הרמת ונשאת מעל כולם.
ואויב שמו מחית- ואת המן שהוא מזרע עמלק מחית והעלמת.
רוב בניו וקניניו על העץ תלית- ואת בניו הרבים, שהם היו קניניו שהוא התפאר בהם, את כולם תלו על העץ ומחו בזה את זרע עמלק.

גבורת ה' בישראל:

נר חמישי בחנוכה

דוידלה' הוא הכי קטן במשפחה וגם הוא הביא חנוכייה מהגן וסיפר את מה שלמד אותו הרב של הגן על חנוכה, והנס הגדול שהיה. כל המשפחה מאוד התפללה על בקיאותו בענייני חנוכה. אבא לקח את כל הבנים לבקר את החיילים שיושבים בבסיסים בירוחם ודוידלה' נשאר יחד עם אימא והבנות. דוידלה' אמר "היום אני רוצה לברך בשביל כולם כי אין פה בנים" ואימא אמרה לו "דוידלה', אם עדיין אינך בר-מצוה אינך יכול לברך בשביל כולם". דוידלה' התעקש "אני יכול! הרי אני מברך כל יום". האם יכול דוידלה' לברך ולהוציא את אימא ידי חובה?

מעוז צור – בית חמישי

יוונים נקבצו עלי- עברה תקופה והגיעו היוונים ונלחמו נגדנו, גזרו עלינו גזרות ורצו להנהיג אצלנו את תרבות יוון.
אזי בימי חשמנים- בתקופתם של החשמונאים.
ופרצו חומות מגדליי- היוונים פרצו בחומת החיל שהייתה מסביב לעזרה – במקום שלגויים אסור להיכנס- 13 פרצות לבטא את ניצחונם על עם ישראל.
וטמאו כל השמנים- והם טמאו את כל השמנים הטהורים.
ומנותר קנקנים- כד שמן הקטן שנותר טהור ולא נטמא.
נעשה נס לשושנים- (א) נעשה נס לעם ישראל המשול לשושנים וזאת משום שעם ישראל כשושנה בין החוחים שמוקפת קוצים כך עם ישראל מוקף שונאים.

בן שושנים- אל תקרי שושנים אלא ששונים, שבזכות ששונים ולומדים את התורה הם ניצולים.

2? על איזה עם מדובר בבית זה?

בני בינה כינוי לחכמי חז"ל

קבעו שיר ורננים- קבעו לומר את שיר ההלל. **ורננים-** תשבחות נוספות כמו על

חנינים בתפילה ובברכות חמור.

גבורת ה' בישראל

קרא בשופטים פרק יד- ט"ז. על מי מדובר בפרק

נר שישי בחנוכה

יהודה נסע לבקר בקרובי משפחה גרים בקרני שומרון וביקש שלא ידליקו עבורו נרות בבית. כשהגיע זמן הדלקת נרות הוא נתן למארחים חצי שקל כדי להשתתף בהדלקה. המארח מאד נעלב ואמר לו "וכי חושב אתה שאין לנו מספיק כסף? אנו לא זקוקים לחצי השקל הזה! תן אותנו לצדקה". יהודה אמר "אני רוצה להשתתף אתכם בהדלקה" והמארח אמר "אינך צריך! תן את הכסף לצדקה, ואנו נוציא אותך ידי חובה".

מי צדק?

מעוז צור – בית שישי

חשוף ז' רוע קדשך- אנו פונים בתפילה לקב"ה תראה לנו את גאולותיך לעיני כל העמים.

וקרב קץ הישועה- וקרב את ביאת המשיח והגאולה.

נקום נקמת דם עבדך מאומה הרשעה- נקום את נקמת כל ההרוגים על קידוש ה' שנהרגו על ידי המלכות הרשעה.

כי ארכה לנו השעה- אנו כבר סובלים זמן רב.

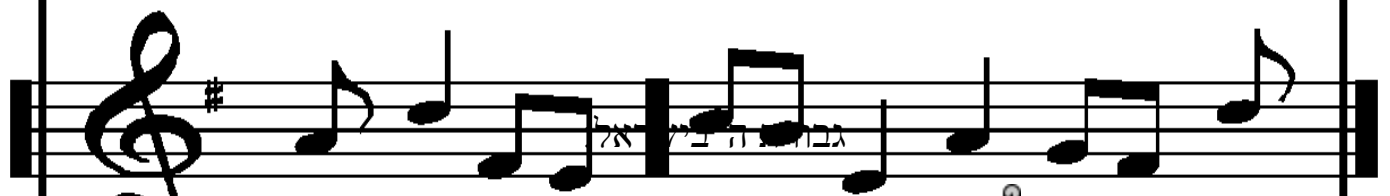
ואין קץ לזאת הרעה- ואנו עדיין לא רואים את קץ הצרות.

דחה אדמון בצל צלמון- תדחה מעלינו את אדמון- ממלכת אדום ותהרוג אותם.

והקם רועים שבעה- ותקים לנו את שבעת הרועים שניהיגו אותנו בתקופת הגאולה.

[1] על איזה תקופה מדובר בבית זה?

[2] מי הם הרועים?

קרא בשמואל א' פרק ז'. על מי מדובר בפרק?

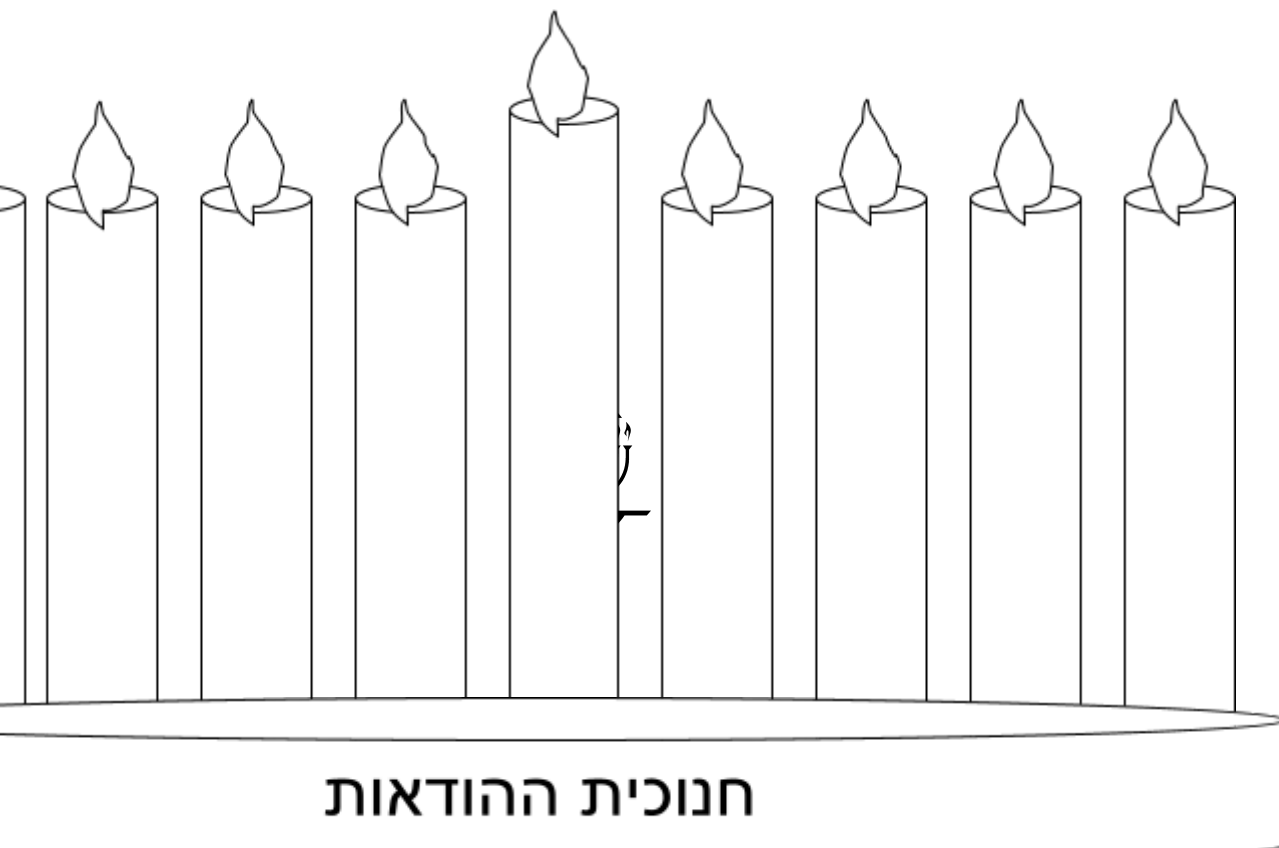
נר שביעי בחנוכה

אליעזר אבי המשפחה הוא מוהל והוא קיבל הודעה לנסוע לאמריקה ולערוך שם ברית מילה כי אין שם מוהל והוא ביקש מאשתו שתוציא אותו בהדלקה כיון שהוא לא יהיה בבית, והוא אמר שבזמן ההדלקה, בשעה **17:00** לפי שעון ישראל ושעה **10:00** בבוקר לפי שעון אמריקה, הוא יתקשר ויוכל לשמוע את הדלקת הנרות וכך הוא גם יפצה את עצמו על הגעגועים הביתה.
האם צדק אליעזר ומדוע?

גבורת ה' בישראל:

קרא בשופטים פרק ד'. על מי מדובר בפרק

כתבו בכל אחד מהנרות על מה אנו מודים בשיר מעוז צור, ובנרות הנותרים כתבו על אירועים שארעו לעם ישראל, או לכם באופן פרטי שצריך להודות עליהם.

נר שמיני בחנוכה

חיים חולה כבר כמה ימים ואינו מסוגל לזוז ממיטתו. והנה הגיע חג החנוכה וחיים עדיין מרותק למיטה. צער גדול היה לו כשחשב 'איך אקיים את מצות הדלקת הנרות עם פרסום הנס? הרי אינני יכול לקום מהמיטה'.

מיכאל שראה אותו בצערו שאל אותו "מדוע הנך עצוב? חנוכה היום! למה לך להצטער?", וחיים סיפר לו את המפריע לו. אמר לו מיכאל "מה הבעיה? תדליק את הנרות ליד המיטה ואנחנו נעביר את החנוכייה ליד החלון. הרי החנוכייה אינה מוקצה". וכך עשה, כשהגיע זמן ההדלקה בצאת הכוכבים, הדליק חיים את חנוכייתו ליד המיטה ומיכאל העביר אותה לחלון. חיים שמח והודה למיכאל על הרעיון. האם חיים פעל נכון?

גבורת ה' בישראל:

?קרא ב: יהושע פרק י' פסוקים א-ט"ו. על מי מדובר בפרק

בתפזורת זו נמצאות כל התשובות לשאלות שהופיעו בשיר "מעוז צור".

איזו צורה יצאה? האם היא מתאימה לחנוכה? הסבר.

א	ט	כ	מ	ס	צ	ק	א	ב	פ	ג	ד	ש	ל	ת	א	ר	ח
צ	ב	נ	ב	ד	ב	ה	ג	ב	ג	ה	ו	ה	ו	ר	ד	ה	ט
ו	ג	ב	ד	מ	ה	ט	ק	י	ו	ר	ז	ה	ו	ה	ח	ש	ט
ר	י	ו	נ	ל	ג	נ	ש	ת	ד	ע	ו	מ	ע	ע	א	ב	ז
י	ל	ל	כ	ר	ה	ג	ת	ע	מ	נ	נ	ס	מ	ב	ע	ש	ש
ש	ת	ד	ה	ו	ק	ג	ש	פ	ע	י	מ	ה	צ	ה	א	י	ח
ו	ז	נ	ס	ת	ל	א	פ	י	ק	ש	צ	י	י	מ	ש	מ	נ
ע	ס	צ	ק	י	ב	ו	ת	ל	ש	ר	ת	ג	ג	צ	ת	ש	ת
ת	א	א	ב	ו	ל	ל	מ	ת	ו	א	פ	י	א	ר	ל	נ	ט
י	כ	ר	ש	ן	ב	ה	נ	י	ה	ל	א	מ	ב	י	ו	ה	ז
ת	ק	ו	פ	ת	ה	ש	ע	ב	ו	ד	ב	מ	צ	ר	י	מ	ת
א	י	כ	ה	ב	כ	ל	ב	מ	י	כ	פ	י	כ	צ	נ	א	ע

ב	כ	ל	ו	ג	י	מ	ג	ר	כ	ל	צ	כ	ל	ק	ס	ב	ס
ג	ל	מ	ז	ד	כ	נ	ד	ד	ל	מ	ע	ט	מ	ר	ע	ג	ע
א	י	נ	ח	א	ל	ס	ה	כ	ז	נ	ס	י	נ	ש	פ	א	ס
ב	ל	מ	נ	ב	ג	ש	ת	י	ת	א	ע	ח	ס	ת	ק	ט	ט
כ	ת	א	ב	ג	נ	ס	פ	ו	ר	י	מ	ז	ח	ט	י	ד	ה

מתוך הספר – מקור חיים השלם של הרב חיים דוד הלוי זצ"ל

קראו את ההלכות ועזרו למשפחת ניסנוביץ לעבור את החג כהלכתו.

שבת-כ"ה כסלו, נר ראשון של חנוכה

מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד, וצריך אדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף

בשבח האל והודיה לו על הנסים שעשה לנו. אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק.

משהגיע זמן הדלקתה אפילו ללמוד אסור ואפילו התחיל פוסק. וכל שכן שאסור לאכול או

לעסוק בכל עסק אחר. וראוי להחמיר בכל אלה חצי שעה קודם זמן הדלקה.

כמה נרות מדליק, בלילה הראשון מדליק אחד מכאן ואילך מוסיף והולך אחד בכל לילה, עד

שבליילה האחרון יהיו שמונה. ויש נוהגים שכל אחד מבני הבית מדליק לעצמו. והנוהגים כן יניח כל אחד נרותיו במקום מיוחד כדי שיהיה היכר כמה נרות מדליקים.

יום ראשון-כ"ו כסלו, נר שני של חנוכה

נר חנוכה מניחו על פתח הסמוך לרשות הרבים מבחוץ. אם הבית פתוח לרשות- הרבים מניחו

על פתחו, ואם יש חצר לפני הבית מניחו על פתח החצר. ואם היה דר בעליה שאין לו פתח פתוח לרשות הרבים מניחו בחלון (או במרפסת) הסמוכים לרשות הרבים. ובשעת הסכנה שגזרו שלא לקיים המצוה מניחו על שולחנו ודיו. וכל מי שפתח ביתו או חלון ביתו או המרפסת פתוחים לרשות הרבים מצוה שיעשו פנס זכוכית וישימו בו הנרות וידליקום במקום שייראו לעוברים ושבים ברשות הרבים.

אסור להשתמש לאור חנוכה אפילו תשמיש קדושה כגון למוד תורה, שלא יהיו מצוות בזויות

עליו, אבל לשבת בביתו בלא שעושה שום מלאכה כשהנרות דולקות מותר. וכן ללכת לאור נרות חנוכה שלא יכשל מותר שאין הוא מחוייב לעצום עיניו, ולכן, נוהגים להדליק נר נוסף

(הוא הנקרא שמש) כדי שאם ישתמש לאורה יהיה לאור הנר הנוסף שהוא אותו שהדליק
אחרון ויניחנו מרחוק קצת משאר נרות מצוה.

מצוה להניחו בטפח הסמוך לפתח משמאל כדי שתהיה מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל. ומניחו

למעלה מג' טפחים (מהקרקע), ומצווה להניחו למטה מעשרה טפחים, ואם הניחו למעלה
מעשרה טפחים יצא. אבל הניחו למעלה מעשרים אמה לא יצא.

יום שני-כ"ז כסלו , נר שלישי של חנוכה

כל השמנים והפתילות כשרים לנר חנוכה, ומיהו שמן זית מצוה מן המובחר. ואם אין שמן זית

מצוי, מצוה בשמנים שאורם זך וצלול, ונוהגין להדליק בנר שעווה כי אורו זך וצלול כמו שמן. ואור חשמל אין יוצאים בו ידי חובת הדלקת נר חנוכה.

המדליק בלילה הראשון מברך שלוש ברכות, להדליק נר חנוכה, שעשה ניסים ושהחיינו. ואם

לא בירך זמן בלילה הראשון מברך בלילה השני, או כשיזכור בשאר לילות ההדלקה דווקא. ואם נזכר אחר ההדלקה אינו מברך עוד. ויברך כל הברכות קודם שיתחיל להדליק, שכל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן.

בלילה שני וממנו ואילך מברך שתי ברכות, להדליק ושעשה ניסים, שכל יום נעשה בו נס

השמן משך שמונת הימים. ואחרי שהדליק (נר ראשון שהוא העיקרי) אומר הנרות הללו וכו.. וכך נוהגים. ומי שנוהג לאומרו אחרי הדלקת כל הנרות שפיר דמי.

יום שלישי-כ"ח כסלו , נר רביעי של חנוכה

יתחיל להדליק בלילה ראשון הנר היותר ימני (לפי צורת עמידתו מול פני המנורה) ובלילה

שני כשיוסיף נר אחד סמוך לו יתחיל ויברך על הנוסף שהוא יותר שמאלי כדי להפנות לימין, וכן בלילה שלישי כשיוסיף עוד אחד סמוך לשני הנרות הראשונים, יתחיל בנוסף, ובו יתחיל הברכה ואח"כ יפנה לצד ימין וכן בכל לילה, נמצא שתמיד מברך על הנוסף שהוא מורה על הנס שהרי בתוספת הימים נתווסף הנס.

בערב שבת מדליקים נר חנוכה תחילה ואחר כך נר של שבת, ומברך עליהם כמו בחול אף על

פי שמדליקים בעוד היום גדול. ועכ"פ יתפלל מנחה קודם.

ויכול להקדים הדלקתה מפלג המנחה ולמעלה, ובלבד שייתן בה שמן עד שתכלה רגל מן

השוק, והוא שיעור חצי שעה אחרי צאת הכוכבים. ופלג המנחה הוא שעה ורבע קודם הלילה.

יום רביעי-כ"ט כסלו , נר חמישי של חנוכה

מעתה, ביום שישי שמדליק מבעוד יום, היינו תוך שעה ורבע לפני הלילה הוא פלג המנחה.

ולכן, יצמצם להדליק נר חנוכה ממש לפני נר שבת. וצריך לתת בה שמן שתדליק חצי שעה אחרי צאת הכוכבים, וכן המדליק נרות. ואם אין לו כל כך שמן או נרות גדולים, יקפיד עכ"פ שאחת מהן תהיה דולקת כשיעור הזה.

נר חנוכה שהדליקה חש"ו לא עשה כלום ואין שום חיוב מוטל עליהם. סומא חייב בהדלקה,

ואם הוא בבית שאחרים מדליקים ישתתף עמהם, ואם נשוי אשתו מדלקת עליו. ואם אינו נשוי יסייענו אחר להדליק אבל לא יברך.

קטן שהגיע לחינוך צריך להדליק. לפי הנוהגין להדליק נר אחד עבור כל בני הבית, מדובר

איפוא בקטן שיש לו בית בפני עצמו, ולכן מדליק ומברך כיון שהגיע לחינוך. והנוהגין שכל אחד מבני הבית מדליק לעצמו, פשוט שקטן שהגיע לחינוך צריך גם הוא להדליק ולברך כיתר בני הבית. ויש מי שאומר שקטן שהגיע לחינוך יכול להוציא אחרים בברכתו, ואין לסמוך על סברה זאת, ואין קטן יכול להוציא גדולים בברכתו.

יום חמישי – ל' כסלו, נר שיש של חנוכה

*אכסנאי (אורח) שאין מדליקים עליו בביתו, צריך לתת פרוטה לבעל הבית להשתתף עימו

בשמן של נר חנוכה. וה"ה אם בעל הבית מקנה לו חלק בשמן במתנה יוצא ידי חובה. וה"ה בחורים שלומדים מחוץ לביתם צריכים להשתתף עם בעל הבית אם אינם סמוכים על שולחנו, אבל אם סמוך על שולחנו דינו כבני ביתו. וכשאשתו מדלקת עליו בביתו יוצא ידי חובתו בהדלקתה.

*אם יש (לאורח) פתח פתוח לעצמו, צריך להדליק בפתחו אעפ"י שאותו בית אינו מיועד אלא

לשינה והוא אוכל על שולחן בעל הבית, וה"ה לבן הסמוך על שולחן אביו.

יום שיש – א' טבת, נר שביעי של חנוכה

*יש אומרים שאף על פי שמדליקים עליו בתוך ביתו אם הוא במקום שאין בו ישראל מדליק

בברכות כי חייב הוא לראות הנרות וכן נוהגים, ואפילו אם הוא אצל יהודים ורואה הנרות אם רוצה להחמיר על עצמו ולהדליק בפני עצמו מדליק ומברך עליהם וכן נוהגים. ויש מן הפוסקים שסוברים שאחרי שחז"ל פטרוהו בהדלקת אשתו אינו רשאי שלא לצאת ידי חובתו בהדלקתה, אבל ידליק בלא ברכה. וטוב שיזהר לשמוע הברכות מפי אחר ויענה אמן בכוונה לצאת בברכות אלה וידליק נרותיו, או ישער להדליק נרותיו ולברך עליהם זמן מה קודם שאשתו מדליקה בביתו, דהיינו שהיא מדליקה אחרי מעריב כמנהג העולם, הוא ידליק קודם לכן.

*מכאן יראה שכל זה הוא דוקא למי שנסע מביתו למקום קרוב, אבל המפליג למרחקים

שאופק השקיעה משתנה, ובשעה שהוא לילה בביתו ואשתו מדלקת בביתו, אצלו עדין אי אפשר להדליק כי עדין יום ודאי שהוא חייב להדליק ויכול לברך שהרי בשעה שהדליקה אשתו הוא עדיין לא יצא ידי חובה.

שבת – ב' טבת, נר שמיני של חנוכה

*ההדלקה עושה מצווה כלומר בהדלקה הוא מקיים את המצווה ולא בהנחתה במקום המתאים

ואם הדליקה בפנים והוציאה לחוץ לא יצא. כימי שרואה אומר לצרכיו הוא מדליקה ולא לשם מצווה.

*אפילו אם בעל הבית חולה ושוכב על מיטתו אין מביאים לו נרות חנוכה להדליק אצל מיטתו

ויניחו את החנוכיה אחר כך במקומה כי צריך להדליקה במקום הנחתה, ולכן אם אינו יכול לקום להדליק במקום הנחתה יעשה שליח להדליקה במקום הנחתה, ויכול החולה לברך והשליח ידליק בחדר ההוא לפניו תיכף ומיד.